

www.filharmonija.lt

Mecenatas

NORFA

Orkestro muzikos koncertas

Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą 20-mečiui

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

lrytas.lt

MOTERIS

V A G A
KNYGYNŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir dirigentas Sergej Krylov)

Solistas
REINIS ZARIŅŠ
(fortepijonas, Latvija)

Dirigentas
ANDREAS SPERING
(Vokietija)

Dalyvauja
EDGARAS DAVIDOVIČIUS
(tenoras)

2024 m. gegužės 9 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

Koncertai
tavo telefone

**KONCERTŲ
SEZONAS**

Popierius
yra sertifikuotas
EU Ecolabel
Licenzijos
Nr. 47/011/0001

Bilietus platina

kakava.lt

PROGRAMA

I

ALGIRDAS MARTINAITIS (g. 1950)

Koncerto „Muzikinė auka“ I dalis „Konzert. Ein Kampf im Himmel“ („Koncertas. Kova danguje“; tekstas iš Apreiškimo Jonui)

Atlieka: EDGARAS DAVIDOVIČIUS (tenoras), VALENTINAS GELGOTAS (fleita), EUGENIJUS PAŠKEVIČIUS (obojus), VAIVA EIDUKAITYTĖ-STORASTIENĖ (klavesinas), LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Koncertas fortepijonui ir orkestrui Nr. 20 d-moll, KV 466

Allegro
Romanze
Allegro assai

Solistas REINIS ZARIŅŠ (fortepijonas)

II

JOSEPH HAYDN (1732–1809)

Simfonija Nr. 98 B-dur, Hob. I:98

Adagio. Allegro
Adagio
Menuetto. Presto
Finale. Presto

LIETUVOS KAMERINIS ORKESTRAS
Dirigentas ANDREAS SPERING

Latvių pianisto **REINIO ZARIŅIO** rengiamose konceptualiose programose klasikinė ir šiuolaikinė muzika jungiama su filosofija, istorija ir teologija. Jis debiutavo būdamas vos devynerių metų, nuo tada kaip solistas ir kamerinių ansamblių narys pasirodė įvairiose Europos ir Šiaurės Amerikos šalyse.

Pianistas dalyvavo Liucernos, Bato ir Škotijos muzikos festivaliuose, koncertavo įvairiose koncertų salėse, tarp kurių – Amsterdamo „Concertgebouw“, Londono „Wigmore Hall“, Niujorko „Carnegie Weill Recital Hall“ ir kitos. R. Zariņis bendradarbiavo su Londono filharmonijos, „Kremerata Baltica“, Ostrobotnijos kameriniu, pagrindiniais Latvijos ir Lietuvos orkestrais, diriguojant Pierre’ui Boulezui, Peteriui Eötvösui, Pablo Herasui-Casado, Andriui Pogai ir kt. Pianisto koncertų yra transliavę „BBC Radio 3“, NDR, Lenkijos nacionalinis radijas ir „King FM“.

Net keturis kartus R. Zariņis pelnė garbingiausių savo šalies apdovanojimą – Didįjį muzikos prizą, jis yra Trijų žvaigždžių ordino kavaliereus. Pianistas aktyviai groja latvių kompozitorių kūrybą, šį sezoną atlieka naujus Rihardo Dubros ir Ėriko Ešenaldo kūrinius, įrašė ne vieną latvių muzikos albumą, tarp naujausių jo įrašų – monografinė Pėterio Vasko fortepijoninės muzikos plokštelė. Atlikėjas taip pat rengia projektus su vizualiųjų menų kūrėja Maryleen Schiltkamp, choreografu Kirillu Burlovu.

Fortepijono studijas R. Zariņis baigė Latvijoje; pelnęs stipendiją tobulinosi Jeilio muzikos mokykloje JAV ir Londono Karališkojoje muzikos akademijoje, jo dėstytojai – Borisas Bermanas, Raffi Kharajanyanas, Christopheris Eltonas ir Renė Salakas.

EDGARAS DAVIDOVIČIUS baigė dainavimo magistro studijas LMTA, prof. D. Staponkaus klasėje. Lietuvos nacionaliniame operos ir baletų teatre sukūrė Rudolfo ir Parpinjolio (G. Puccini „Bohema“), Paliulio (F. Bajoro „Dievo avinėlis“), Aukliaus (R. Šerkšnytės „Penki Merės stebuklai“), Vėjelio Pūtelio (J. Tamulionio „Bruknelė“), Don Kurcijaus (W. A. Mozarto „Figaro vedybos“), Jozefo (J. Strausso „Vienos kraujas“), Neptūno žynio (W. A. Mozarto „Idomenėjas“) vaidmenis. Solistas bendradarbiavo su „Vilnius City Opera“ (Lenskis ir Čekalinskis P. Čaikovskio operose „Eugenijus Oneginas“ ir „Pikų dama“ bei kt. vaidmenys).

E. Davidovičius koncertuoja su Lietuvos nacionaliniu, Lietuvos valstybinių simfoniniais, Šv. Kristoforo, Lietuvos kameriniais orkestrais, ansambliu „Musica humana“, dainavo tenoro partiją W. A. Mozarto ir C. Saint-Saëno „Requiem“, J. S. Bacho Mišiose h-moll, J. Haydn oratorijoje „Pasaulio sutvėrimas“, A. Schoenbergo „Gurės dainose“ ir kt.; dalyvavo projekte „Klasika visiems“.

Solistas yra tarptautinių konkursų Juodkalnijoje („Bruna Špiler“), Turkijoje („Harmonia“), Rusijoje ir Čekijoje laureatas, LMTA Stasio Baro dainininkų konkurso nugalėtojas; pelnė tarptautinių operos kursų „Oper Oder-Spree“ (Vokietija) Didįjį prizą ir „European Music Academy Prague-Teplice“ pagrindinį prizą – Beethoveno premiją.

Vokiečių dirigentas ir klavesinininkas **ANDREASAS SPERINGAS** itin domisi senąja muzika ir yra vienas svarbiausių istoriškai pagrįsto atlikimo specialistų Vokietijoje. 2022 m. spalį A. Speringas paskirtas naujuoju „Brandenburger Symphoniker“ vadovu ir penkerių metų kadenciją pradeda nuo šio, 2023–2024 m., sezono.

Dirigentas yra pasirodęs su Leipcigo „Gewandhaus“, Bonos „Beethovenorchester“, Veimaro „Staatskapelle“, Ciuricho „Mozarteum“, „New Japan Philharmonic“, Hamburgo filharmonijos, Bazelio, Bambergio, Geteborgo, Ispanijos nacionaliniais, Hanoverio, Kelno, Sarbriukeno, Miuncheno radijo ir kitais simfoniniais bei kameriniais orkestrais.

A. Speringas dalyvauja operų pastatymuose įvairiuose Antverpeno, Eseno, Hanoverio, Kopenhagos, Liuksemburgo, Veimaro, Nanto, Niurnbergo, Ruano, Sevilijos, Strasbūro teatruose, daugiausia tai Mozarto operos, Beethoveno „Fidelijus“, Weberio „Laisvasis šaulys“.

Dirigento kūrybinė aistra yra Vienos klasikais, ypač Haydn muzika. Būdamas Briulio pilies koncertų

(*Brühl Castle Concerts*) meno vadovu, jis įsteigė pirmą ir vienintelį Haydno festivalį Vokietijoje. A. Speringas yra dirigavęs daugiau kaip 60 šio kompozitoriaus simfonijų, taip pat nemažai jo operų ir oratorijų. Baroko genijaus Händelio kūryba irgi suvaidino svarbų vaidmenį A. Speringo karjere: jis ilgus metus buvo Karlsrūhės festivalio „Händelfestspiele“ muzikos vadovu.

Didelę įtaką A. Speringui turėjo studijos pas Gerdą Zacherį Esene ir Reinhardo Goebelio vadovaujamas ansamblis „Musica Antiqua Köln“, kuriame keletą metų grojo klavesinu. A. Speringas įrašė ne vieną Haydno ir kitų kompozitorių kūrinių albumą, keli jų pelnė apdovanojimus („Le Monde de La Musique“ ir kitus).

LIETUVOS KAMERINĮ ORKESTRĄ (LKO) 1960 m. įkūrė prof. Sauliaus Sondeckis, tai vienas iškiliausių ir labiausiai pasaulyje įvertintų mūsų šalies muzikantų kolektyvų. 2008 m. jo meno vadovu ir dirigentu tapo žymus smuikininkas virtuozas Sergejus Krylovas.

Šiandien orkestro gastrolių maršrutuose užfiksuotos beveik visos Europos šalys, Šiaurės ir Pietų Amerika, Pietų Afrikos Respublika, Japonija, Kinija, Australija, Islandija; tokios scenos kaip Berlyno filharmonijos ir Vienos „Musikverein“, Londono „Royal Festival Hall“ ir Romos „Santa Cecilia“, Amsterdamo „Concertgebouw“ ir Paryžiaus „Salle Pleyel“, Leipcigo „Gewandhaus“ ir daugelis kitų. LKO bendradarbiavo su Yehudi Menuhinu, Mstislavu Rostropovičiumi, Gidonu Kremeriu, Mūza Rubackyte, Andriumi Žlabiu, Dmitrijumi Baškirovu, Vadimu Repinu, Sergejumi Krylovu, Davidu Geringu, Miša Maiskiu, Dmitrijumi Šapovalovu, Ronaldu Zollmanu, Modestu Pitrenu ir kitais iškiliais menininkais. Pastaraisiais metais koncertuota Liuksemburge, Ispanijoje, Šveicarijoje, Slovėnijoje, Lenkijoje, Kinijoje, Italijoje, Kosta Rikoje ir Libane.

Orkestro koncertų programose šalia baroko ir klasicizmo šedevrų svarbią vietą užima šiuolaikinės muzikos interpretacijos. LKO dėmesingas lietuvių kompozitorių kūrybai, dažnai atlieka Mikalojaus Konstantino Čiurlionio, Eduardo Balsio, Juliaus Juzeliūno, Osvaldo Balakausko, Jono Tamulionio, Algirdo Martinaičio, Mindaugo Urbaičio, Arvydo Malcio, Vidmanto Bartulio, Ramintos Šerkšnytės, Justės Janulytės, Loretos Narvilaitės, Žibuoklės Martinaitės kūrinius.

LKO įrašė per 100 įvairiausio repertuaro vinilinių ar kompaktinių plokštelių. 2016 m. garsiausia pasaulyje klasikinės muzikos leidėja „Deutsche Grammophon“ išleido lietuvių kolektyvo kompaktinę plokštelę, kurioje įrašyti LKO ir S. Krylovo atliekami Antonio Vivaldi „Metų laikai“, taip pat Koncertai Nr. 8 ir Nr. 9 smuikui ir styginiams. Su šia kompaktine plokštele LKO tapo pirmuoju Lietuvos kolektyvu, patekusių į pasaulinį klasikinės muzikos elitą.

2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose Lietuva pasirašė Stojimo į Europos Sąjungą sutartį. 2003 gegužės 10-11 d. Lietuvoje įvyko referendumas dėl narystės: apie 90 proc. referendumo dalyvavusių Lietuvos Respublikos piliečių pritarė šalies narystei Europos Sąjungoje. 2004 m. gegužės 1 d. Lietuva įstojo į Europos Sąjungą. Šiai įsimintinai datai Lietuvos nacionalinė filharmonija skiria šį koncertą.

Algirdo Martinaičio „Muzikinė auka“

„Koncertas „Muzikinė auka“ (tekstas iš Apreiškimo Jonui, Apr. 12) tenorui, fleitai, obojui, styginiams ir klavesinui sukurtas 2000 m. Vilniaus festivalio užsakytu ir skirtas J. S. Bacho jubiliejiniams metams. Kūrinyje naudoju dvi monogramas: B-A-C-H ir E-H-A-D; antroji hebrajų kalba Biblijoje reiškia: „Viešpats vienas ir vienintelis“. Šios dvi temos koncerte plazdena nuolat kisdamos.“

Algirdas Martinaitis

Kompozitorius ir muzikos kritikas Simonas Cummingsas portale „5:4“ (*CD/Digital Releases*) rašo: „Viena vertus, šis kūrinys – tai neabejotinai nuoširdus pagarbos ženklas, pagrįstas Bacho muzikos motyvais, akordinėmis sekomis ir jo orkestriniu manierizmu. Kita vertus, jis nė kiek neprimena pastišo. Šiame opuse kompozitorius žavi novatorišku muzikinės kalbos (senosios ir modernios) naudojimu. Visose keturiose dalyse juntama Bacho įtaka, bet ji nevaržo kūrybinės laisvės. (...) Pagarbiai nusilenkdamas Bachui, Martinaitis muziką pripildo sodraus rapsodiškumo, tirštų kontrapunktinių pasažų, įvairiausių į Bacho nepanašių kadencijų ir išskirtinio šelmiškumo pabaigoje, kur finalinė kadencija nukrypsta į keistai mąslų epilogą. Kūrinys tikrai nuostabus.“

Dainuojamas tekstas:

Konzert. Ein Kampf im Himmel

Da entbrannte im Himmel ein Kampf; Michael und seine Engel erhoben sich, um mit dem Drachen zu kämpfen. Der Drache und seine Engel kämpften, aber sie konnten sich nicht halten, und sie verloren ihren Platz im Himmel. Er wurde gestürzt, der grosse Drache, die alte Schlange, die Teufel oder Satan heisst und die ganze Welt verführt; der Drache wurde auf die Erde gestürzt: ...

Da hörte ich eine laute Stimme im Himmel rufen.

Ir užvirė danguje kova. Mykolas ir jo angelai kovojo su slibinu. Ir kovėsi slibinas ir jo angelai, bet jie pralaimėjo, ir nebeliko jiems vietos danguje. Taip buvo išmestas didysis slibinas, senoji gyvatė, vadinamas Velniu ir Šėtonu, kuris suvedžiodavo visą pasaulį. Jis buvo išmestas žemėn, ir kartu su juo buvo išmesti jo angelai.

Aš girdėjau danguje galingą balsą, sakantį: ... (Apr 12, 7–10)

Wolfgangas Amadeus Mozartas buvo vienas žymiausių savo meto pianistų, garsusis jo varžovas, italas Muzio Clementi kartą prisipažino: „Iki šiol aš dar negirdėjau tokio jautraus ir nuostabaus grojimo.“ Mozartas sukūrė 27 koncertus fortepijonui, suteikdamas jų formai klasikinį tobulumą, tradicinės solisto ir orkestro varžybos įgavo idealiai subalansuoto dialogo pavidalą.

1785 m. vasario 10 d. Mozartas parašė paskutinius **Koncerto fortepijonui ir orkestrui Nr. 20 d-moll, KV 466** akordus ir jau kitą vakarą pristatė Vienos klausytojams, pats grodamas solo partiją. Kompozitoriaus tėvas Leopoldas laiške dukteriai Nannerlei po kelių dienų rašė: „Girdėjau puikų naują Wolfgango fortepijoninį koncertą. Vakaras buvo neprilygstamas, orkestras tiesiog nuostabus... Mums atvykus, natų perrašinėtojas dar intensyviai darbavosi, o tavo brolis net neturėjo laiko parepetuoti rondo, nes reikėjo prižiūrėti orkestro partijų rengimą.“

Šis Koncertas iš kitų šio žanro Mozarto kompozicijų fortepijonui išsiskiria savo minorine derme (iš 27 tik du fortepijoniniai koncertai yra minoriniai). Tonacija d-moll kompozitoriui buvo ypatinga, kaip spėjama, kėlusi asociacijų su piktosiomis galiomis. Ji žymi bene reikšmingiausius Mozarto kūrinius: Fantaziją fortepijonui KV 397, „Requiem“, operą „Don Žuanas“. Beje, ir garsioji tamsybių įsikūnijimo, Nakties karalienės, arija iš „Užburtosios fleitos“ antro veiksmo, kai Nakties karalienė įduoda Paminai durklą, kad ši nužudytų Zoroastrą, turbūt neatsitiktinai sukomponuota irgi d-moll tonacijoje. Tačiau Mozartas nebūtų savimi, jei nebaigtų savo 20-ojo koncerto fortepijonui ryškiu mažoru. Kūrinys priskirtinas prie dramatiškų Mozarto kūrybos puslapių, muzikinių vaizdų gelme jis pranoksta daugelį XVIII a. instrumentinių koncertų. Jį labai vertino ir dažnai grodavo L. van Beethovenas, parašęs šiam koncertui kadenciją.

Josepho Haydno Simfonija Nr. 98 B-dur, Hob. I:98 yra šeštoji iš dvylikos vadinamųjų Londono simfonijų.

Kaip ir kiti to meto kompozitoriai, Haydnas dažniausiai kūrė muziką kokioms nors specialioms progoms, konkreitiems atlikėjams, neretai pagal užsakymą. Impresarijus, smuikininkas Johannas Peteris Salomonas (1745–1815) pakvietė kompozitorių 1790 m. atvykti į Londoną ir bendradarbiauti. Tai buvo lemtinga abiem: Haydnas dusyk apsilankė Londone, kur susižavėjęsiai publikai pristatė 12 savo simfonijų, pats joms dirigavo. Retas muzikas kada nors mėgavosi tokia šlove ir visuomenės dėmesiu kaip Haydnas Londone – anglai paskelbė jį „didžiausiu pasaulio kompozitoriumi“, Oksfordo universitetas jam suteikė muzikos daktaro vardą. Londono simfonijos tapo Haydno kūrybos viršūne: buvo pasitelkta per 40 muzikinės veiklos metų sukaupta patirtis. Per daug nenuoldamas nuo savo braižo, jau išbandytas raiškos priemonės jis pateikė naujai: orkestruotė,

harmonija, ritmika tapo dar puošnesnės, raiškesnės, drąsesnės, įspūdingesnės.

Simfoniją Nr. 98 Haydnas kūrė 1792 m. pradžioje: kai kurie muzikologai ir istorikai mano, kad tai kompozitoriaus duoklė draugui ir kolegai Wolfgangui Amadeus Mozartui, mirusiam 1791 m. gruodžio 5 dieną: Haydną sukrėtė žinia apie bičiulio mirtį. Simfonijoje panaudota medžiaga iš dviejų Mozarto kūrinių – „Karūnavimo mišių“ ir Simfonijos Nr. 41 („Jupiterio“).

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

**Kviečiame į Vilniaus festivalio koncertus
Filharmonijos Didžiojoje salėje!**

Birželio 2 d., sekmadienį, 19 val.

„Credo in pace“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS

KAUNO VALSTYBINIS CHORAS

Solistai: SHEKU KANNEH-MASON (violončelė,
Jungtinė Karalystė)

DMITRI LEVKOVICH (fortepijonas; Ukraina, Kanada)

Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

K. Penderecki, M. Weinberg, L. van Beethoven,
A. Pärt

Birželio 5 d., trečiadienį, 19 val.

„Misija įmanoma“

MARC-ANDRÉ HAMELIN (fortepijonas, Kanada)

L. van Beethoven, R. Schumann, M. Ravel

Birželio 7 d., penktadienį, 19 val.

„Trys herojai: Wagner, Liszt, Strauss“

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS

Solistas YOAV LEVANON (fortepijonas, Izraelis)

Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN (Prancūzija)

R. Wagner, F. Liszt, R. Strauss

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv